

PM Framtidens handel - tillägg avseende Covid 19 (17/4)

Inledning

Sedan rapporten Framtidens handel färdigställdes har Coronavirusets effekter lagt en tung våt filt över handeln. Coronaviruset påverkar för närvarande produktion, kundflöden och köpbeteenden på ett sätt som saknar motstycke. Förutom att besöksnäringen blöder och hotellen varslar, är läget akut för handeln och vi läser om konkurser nästan varje dag. Coronakrisen förstärker också den svaga lönsamheten för den fysiska handeln som kommer av ökad näthandel. Även andra aspekter av verksamheten som kundbeteenden, logistik och bemanning påverkas. På sikt förväntas krisen leda till en recession i världsekonomin med ökad arbetslöshet och minskade kommunala skatteintäkter som följd.

Nuläget inom handeln

Dagligvaruhandeln har fortsatt normal aktivitet i fysisk butik och online mycket högre aktivitet än normalt. Vad gäller sällanköpsvaruhandeln är aktiviteten online lägre, men framförallt mycket lägre än normalt i fysisk butik. Om nuvarande situation fortsätter kan tre av tio sällanköpshandlare tvingas stänga ned verksamheten inom två månader. Vissa redan inom en månad (Källa Svensk Handel 4 april).

Tomma lokaler och butiksytor

Fastighetsmarknaden drabbas hårt av den djupa nedgången i besöksnäringen och handeln. Vi kan förvänta oss tomma lokaler, butiksytor och fastigheter för lång tid framåt. Det innebär att krisen med stor sannolikhet kommer att skynda på strukturomvandlingen inom näringen, och accelerera utvecklingen av nya affärsmodeller där lokalbehoven kan se helt annorlunda ut än tidigare.

Hög arbetslöshet inom detaljhandeln, besöksnäringen samt transport- och logistik

Grupper med svag anknytning till arbetsmarknaden, exvis unga och utrikes födda drabbas snabbare och hårdare när arbetslösheten stiger. En stor andel av dem arbetar dessutom i näringar som påverkas kraftigt så som besöksnäringen, detaljhandeln och transport- och logistikbranschen.

Ökat antal konkurser inom transport och logistik

Efterfrågan på mark påverkas direkt av det som sker inom handeln där vi kommer att se ökat antal konkurser och ansökningar om företagsrekonstruktion för transport- och logistikbranschen.

Åtgärder

Det pågår ett intensivt arbete inom branschen för att rädda så mycket som möjligt; Samverkan mellan detaljister och fastighetsägare för att lösa hyresbortfall, förändrade öppettider, utbyten av arbetskraft, testa nya försäljningskanaler, online försäljning, hitta kreativa åtgärder för att höja tryggheten för kunder och anställda, anpassa butikens möblering, säkerhetsavstånd, utomhusförsäljning osv. WSP föreslog nyligen vikten av att ta fram en stadsstrategi, för att på så sätt stärka stadens lokala köpkraft (bl a inventera kontor och bostäder). Förutom detta pågår arbete med statliga riktade åtgärder såsom hyresstöd, tillfälligt nedsatta arbetsgivaravgifter, statliga lånegarantier med mera.

Åtgärder i Helsingborg stad

Staden inrättat Arbetsgrupp Näringsliv som arbetar stadsövergripande med att ta fram åtgärder för att stötta näringslivet. Staden erbjuder vägledning och rådgivning till företag i frågor som rör kompetensförsörjning och arbetsmarknadsfrågor. En digital mötesplats Action Helsingborg har inrättats. Bland åtgärder kan nämnas förlängd betaltid på fakturor, betalfristen för uteserveringar

förlängs till och med december, staden ger tillåtelse för butiker att bedriva försäljning utanför sin butik utan avgift, tvåtimmars gratis parkering mm.

Avslutande kommentarer

Arbetsgruppens bedömning är att den framtid vi skisserade i rapporten hastigt rycker närmare eller snarare redan är här. Med tanke på handelns från början låga marginaler, lär det bli värre innan det blir bättre. De som inte redan lyckats ställa om till både digital och fysisk närvaro har det extra tufft just nu. Kortsiktigt är det kostnadsreduceringar som handeln är i skriande behov av – dvs slopande av alla till buds stående avgifter och kostnader, likväl som hyresreduceringar/-befrielser och minskande av personalkostnader. Här pågår insatser på alla nivåer.

Just nu föds det också många kreativa idéer och lösningar på hur handeln ska kunna överleva i våra stadskärnor, vilket ställer krav på ny kompetens och nya affärsmodeller, som är ett av de tre fokusområdena i rapporten. Svensk Handel menar att vikten av samverkan blir än viktigare i dessa tider. E-handelns andel ökar sannolikt mer än tidigare prognoser, varför fokusområdet transporter, leveranser och hubbar fortfarande äger relevans. Att utreda olika scenarier för Väla är också en angelägen åtgärd. Långsiktigt bör en stadsmiljöanalys kunna understödja det viktiga operativa arbetet med att fortsätta utveckla Helsingborgs stadskärna.

För arbetsgruppen

Gunnel Dymling

Projektledare